

## **TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTISUUNNITELMA, valtuustokausi 2025–2028**

(seuraavat aluevaalit 15.4.2029)

### **TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTUUDET**

Aluevaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty hyvinvointialuelain 14. luvussa ja hyvinvointialueen hallintosäännön 12. luvussa.

Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyyttä talouden tasapainotuksen kannalta;
- 4) huolehtia hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa, että 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa sidonnaisuuksista noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi;
- 6) valmistella aluehallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Lautakunta voi antaa aluevaltuustolle muitakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Tällaisia väliraportteja voivat olla muun muassa lausunto osavuositarkastuksesta.

Tarkastuslautakunnan kuuluu lisäksi hyvinvointialuelakiin perustuen pyytää asianomaisen selvitys ja aluehallituksen lausunto, mikäli tilintarkastuskertomuksessa on annettu muistutus.

### **ARVIOINNIN LÄHTÖKOHDAT**

Tarkastuslautakunnan arviointityön tulee olla suunnitelmallista ja johdonmukaista. Toimikauden alussa lautakunta määrittelee arvioinnin painopisteet, keskeiset sisällöt ja kohdealueet. Tämän pohjalta laaditaan kullekin vuodelle tarkempi työohjelma.

Arviointityössään lautakunta käyttää seuraavia toimintatapoja:

1. Aluevaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnin keskeiset tietolähteet ovat aluevaltuuston hyväksymä talousarvio/-suunnitelma ja aluehallituksen allekirjoittama tilinpäätös ja toimintakertomus.
2. Toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa käytetään tarkoituksenmukaisessa laajuudessa hyväksi hyvinvointialueen omasta toiminnasta laadittuja selvityksiä ja ulkopuolisten tahojen julkaisemia toimialaa koskevia selvityksiä ja vertailutietoja.
3. Lautakunnan jäsenet seuraavat hyvinvointialueen toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden päätöksentekoa ja toimintaa sovitun työnjaon mukaisesti. Salassa pidettävän aineiston nähtäväksi saamisesta tehdään tarvittaessa erilliset päätökset.
4. Lautakunta kuulee säännöllisin väliajoin ylintä johtoa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta ja muista ajankohtaisista asioista.

5. Lautakunta järjestää tarkastustapaamisia, joihin kutsutaan arvioitavan kohteen/yksikön vastuuviranhaltijoita, asiantuntijoita sekä yksikön/kohteen muuta henkilöstöä. Arviointikohteelta/yksiköltä pyydetään ennakoon keskeiset tiedot mm. toiminnasta ja taloudesta, riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta.
6. Lautakunta tekee harkintansa mukaan tutustumiskäyntejä hyvinvointialueen laitoksiin/toimipisteisiin sekä kiinteistöihin.

Talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, tilinpäätöksestä ja muista seurantaraporteista/tilastoista sekä johdon ja henkilöstön edustajien kuulemisissa saamansa tiedon lisäksi tarkastuslautakunta hankkii tietoa tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnan tuloksellisuudesta kuulemalla hyvinvointialueen, toimialojen johtoa ja vastuuhenkilöitä sekä muuta henkilöstöä.

## **KOULUTTAUTUMINEN**

Tarkastuslautakunnan jäsenten valmiuksia arviointityöhön tuetaan osallistumalla alan koulutuksiin ja seminaareihin. Osallistumisista tehdään erilliset päätökset talousarvion puitteissa. Lautakunnan jäsenten käyttöön hankitaan tarpeelliseksi katsottavaa alan kirjallisuutta ja muuta materiaalia siltä osin, kuin tieto ei ole jäsenten saatavissa yleisestä tietoverkosta.

Lautakunnan puheenjohtajat/jäsenet ja arviointipäällikkö osallistuvat aktiivisesti tarkastuslautakuntien yhteisille neuvottelupäiville ja muuhun lautakuntien välisen tiedonvaihdon ja yhteistyön kehittämiseen.

## **TILINTARKASTUKSEN TOTEUTUMISEN SEURANTA**

Tilintarkastaja antaa tarkastussuunnitelmansa ja työohjelmansa tiedoksi tarkastuslautakunnalle ja raportoi sovitulla tavalla työohjelman toteutumisesta sekä tilikauden aikaisista olennaisista tarkastushavainnoista.

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toimikauden aikaiset suunnitelmat ja työohjelmat pyritään sovittamaan yhteen niin, että ne tukevat toisiaan. Tilintarkastajan lautakunnalle raportoimia tietoja ja tarkastushavaintoja lautakunta käyttää harkintansa mukaan hyväksi omassa arviointityössään.

## **ARVIOINNIN PAINOPISTEET KAUDELLA 2025-2028**

Tässä arviointisuunnitelmassa tarkastuslautakunnan arvioinnin painopisteet määritellään tilikausille 2025–2028.

**Vuosien 2025–2028 arvioinnin painopisteet:**

| Arvioinnin painopisteet                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Tilikausi |      |      |      |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|------|------|
| Arviointialue                                                       | Sisältö                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2025      | 2026 | 2027 | 2028 |
| <b>Koko hyvinvointialue / Aluehallitus / johtaminen ja hallinto</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |           |      |      |      |
|                                                                     | <p>Yleiskuva hyvinvointialueen johtamis- ja ohjausjärjestelmästä sekä eri toiminnoista.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Johtamisjärjestelmän uudistaminen 2026-2027</li> <li>- Luottamustoimielinten muutokset</li> <li>- Hyvinvointialuestrategian tavoitteet ja niiden toteutuminen</li> <li>- Aluevaltuuston asettamien sitovien tavoitteiden muutokset ja toteutuminen</li> <li>- Talouden seuranta ja talouden tasapainottaminen</li> <li>- Alijäämien kattaminen</li> <li>- Sisäinen valvonta ja riskienhallinta</li> <li>- Investoinnit, Lisälainanotto valtuus / TuTa ohjelma <ul style="list-style-type: none"> <li>o TuTA vuosittain</li> <li>o Investoinnit 2 krt / valtuustokausi.</li> </ul> </li> <li>- Henkilöstö <ul style="list-style-type: none"> <li>o Sairauslomat ja työhyvinvointi 2025-2026</li> <li>o Johtamisosaaminen 2026-2027</li> </ul> </li> <li>- Investoinnit</li> <li>- Hyvinvointisuunnitelma ja kertomus</li> <li>- VTV:n antamat arviot hyvinvointialueiden toiminnasta</li> <li>- Yhteistyösopimuksen vaikutukset</li> <li>- Valmius ja varautuminen</li> </ul> | X         | X    | X    | X    |
| <b>Toimialataso</b>                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |           |      |      |      |
|                                                                     | <p>Kullekin toimialalle aluevaltuustossa asetettujen sitovien tavoitteiden toteutumisen seuranta, raportointi ja arviointi</p> <p>Tavoitteiden toteutumisen seuranta- ja raportointi</p> <p>Etukäteiskysymykset, jotka käsittelevät toimialakohtaisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- taloutta</li> <li>- henkilöstöä</li> <li>- palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta / palveluihin pääsy</li> <li>- päätöksentekoa</li> <li>- sisäistä valvontaa ja johtamista</li> <li>- Omavalvonnan toteutuminen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | X         | X    | X    | X    |
| <b>Yksikkötaso</b>                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |           |      |      |      |
|                                                                     | <p>Yksikköjä kutsutaan kuultavaksi vuosittaisesta aihealueesta tai kuulemisen tarpeesta riippuen. Käsitellään vuosittaisessa työohjelmassa.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kaudella 2026-2027 teemana Päivystys sekä päihde- ja mielenterveyspalvelut</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |           |      |      |      |
| <b>Tuloksellisuus ja tarkoituksenmukaisuus</b>                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |           |      |      |      |
|                                                                     | Hankintamenettelyt ja tilauskäytännöt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | X         | X    |      |      |

|  |                                                                                                                                                                                                                                          |   |   |   |   |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|
|  | sekä muut hankintapalvelut. –<br>kilpailuttamattomat hankinnat<br>- Vaikuttavat hankinnat 2026-2027, osana<br>vaikutusten arviointia                                                                                                     |   |   |   |   |
|  | Omistajaohjauksen, konsernijohtamisen ja<br>konsernivalvonnan tavoitteet, ohjeistus ja toimeenpano.<br>- keskeiset sidosyksiköt,<br>- hankintalain uudistuksen ja hankintadirektiivin<br>myötä uudistuksessa, siirtyy kaudelle 2027-2028 |   | X | X |   |
|  | Potilasturvallisuuden toteutuminen<br>vuosittain lyhyesti, yksi laajempi arviointi                                                                                                                                                       | X | X | X | X |
|  | Vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointi                                                                                                                                                                                                  | X | X | X |   |
|  | Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta                                                                                                                                                                                                |   |   | X |   |
|  | Koulutusyhteistyö                                                                                                                                                                                                                        |   |   | X |   |
|  | Tietosuoja ja -turva                                                                                                                                                                                                                     |   |   |   | X |
|  |                                                                                                                                                                                                                                          |   |   |   |   |

|                                                                               |                                                                                                                                                            |   |   |   |            |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|------------|
| <b>Perhe- ja vammaispalvelut</b>                                              | Perhe- ja vammaispalveluiden                                                                                                                               | X | X | X | X          |
| <b>Yleiset palvelut</b>                                                       | Yleisten palveluiden toimialalle asetettujen, aluevaltuuston asettamien tavoitteiden kautta<br><br>Tavoitteiden toteutumisen seuranta- ja raportointi      | X | X | X | X          |
| <b>Ikääntyneiden palvelut</b>                                                 | Ikääntyneiden palveluiden toimialalle asetettujen, aluevaltuuston asettamien tavoitteiden kautta<br><br>Tavoitteiden toteutumisen seuranta- ja raportointi | X | X | X | X          |
| <b>Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut</b>                                  | Ikääntyneiden palveluiden toimialalle asetettujen, aluevaltuuston asettamien tavoitteiden kautta<br><br>Tavoitteiden toteutumisen seuranta- ja raportointi | X | X | X | X          |
| <b>Yhteistyö muiden hyvinvointialueiden kanssa</b>                            |                                                                                                                                                            |   |   |   |            |
| <b>Hyvinvointialueet, joilla yliopistollinen sairaala + HUS</b>               |                                                                                                                                                            |   |   |   |            |
|                                                                               | Tarkastuslautakuntien tapaaminen                                                                                                                           | X | X | X | X<br>PSHVA |
| <b>Itä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden yhteistyö</b>               |                                                                                                                                                            |   |   |   |            |
|                                                                               | Tarkastuslautakuntien tapaaminen                                                                                                                           | X | X | X | X          |
|                                                                               | Yhteisarviointi vuosina 2025 ja 2027<br>- Arviointi 2026 – teema-alue tarkastel<br>Ehdotettu vaikuttavuuden teemaa.                                        | X | X | X |            |
|                                                                               |                                                                                                                                                            |   |   |   |            |
| <b>Yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kuntien ja kaupunkien kanssa</b> |                                                                                                                                                            |   |   |   |            |
|                                                                               | Tarkastuslautakuntien tapaaminen<br>Kuopio 2026, teams                                                                                                     | X | X | X | X          |
|                                                                               |                                                                                                                                                            |   |   |   |            |
| <b>Muut tarkastuslautakunnan tehtävät</b>                                     |                                                                                                                                                            |   |   |   |            |
|                                                                               | Tilintarkastuspalveluiden kilpailutus                                                                                                                      |   |   | X |            |
|                                                                               | Sidonnaisuusilmoitusten valvonta<br>- tarpeen mukaan tarkastuslautakunnassa, vuosittain aluevaltuustossa                                                   | X | X | X | X          |

